

Esélyegyenlőségi szószóló beszámolója

2017-2018

Készült: Budaörs, 2018. október

Nyikes Fatime

Esélyegyenlőségi szószóló

Előszó:

A szószóló a feladatait az esélyegyenlőség megvalósítása érdekében a Szociális Munka Etikai Kódexében meghatározott szakmai és etikai normák szerint végzi.

Alapvető célja, hogy munkája során az általa nyújtott szolgáltatások megkülönböztetés nélkül elérhetőek legyenek minden kliens számára, megteremtve a lehetőséget a hátrányos helyzetű társadalmi személyek, csoportok részére a hozzáférési esélyeik javítására.

Ennek érdekében arra törekszik, hogy elfogultságtól mentesen lépjen fel minden megkeresés ügyében, elhárítson, kiküszöböljön és elkerüljön minden olyan befolyásoló tényezőt, amely az ilyen irányú munkavégzését gátolja.

Az esélyegyenlőségi elvek érvényre juttatása érdekében célja a szociális területen tevékenykedő intézményekkel, szervezetekkel és szakemberekkel való kapcsolatfelvétel és -tartás, hogy hálózatként együttműködjenek a társadalmi problémák megoldása érdekében. Ehhez szakmaközi egyeztetéseket, fórumokat, programokat szorgalmaz a hatékony együttműködés érdekében, melyben fontos szerepe van a bizalom, a tolerancia, az elfogadás erősítésének és a közösségfejlesztésnek.

A szószóló elősegíti, hogy a társadalmi változások a kliensei számára a szabadság és a társadalmi igazságosság elve alapján érvényesülhessen, a beavatkozása révén pedig a rászorulóknak a társadalmi környezetükkel is fokozottabban kapcsolatba kerülhessenek és igényeik és kéréseik eljuthassanak a város döntéshozatali szervéhez érdekeik kellő képviselésével.

Az esélyegyenlőség esetleges hiányát tapasztalva a szószóló a helyzetfelismerés és problémafeltárás után javaslatot tesz a helyzet megoldására.

Az esélyegyenlőségi elvek érvényre juttatása érdekében a szószóló fokozottan ügyel az egyenlő bánásmód, az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás követelményének érvényesülését segítő intézkedésekre.

Sérülékeny csoportok Budaörsön és a területekhez kapcsolódó konkrét megkeresések:

Gyermekek és fiatalok:

Fontos, hogy a felnövekvő generáció egészségesen tudjon fejlődni, egészséges felnőttek váljanak belőlük. Ennek érdekében szükséges időben felmérésük és állapotuknak megfelelő fejlesztésük biztosítása. Sok esetben a magatartászavar hátterében funkcionális probléma áll, vagy olyan rejtett betegség, melynek diagnosztizálásának elmaradása miatt jelenléte a magatartási jegyekben mutatkozik meg. A korai fejlesztés jelentősége ezen tünetek kiküszöbölésére szolgál. Ilyen lehet a hallássérülés, a látássérülés, mozgásszervi sérülés vagy a pszichés, és mentális zavarok. A látássérülés esetében a gyermeki szervezet igyekszik kompenzálni (akár 9 dioptriáig is), PI egy tompalátó szemet 9 éves korig lehet korrigálni. Ennek elmaradása esetén a látássérülés tartóssá válik és kihathat a felnőttkori életminőségre is. A beszédfejlődés elmaradásának hátterében lehet hallássérülés, vagy ingerszegény környezet. A korai fejlesztéssel a későbbi problémákat - a kudarcos iskolai előmenetelt és a beilleszkedési zavarokat - lehet megelőzni. Fontos lenne a korábbi ellátás biztosítása.

Az iskolai rendszer központosításának eredményeként a logopédiai szolgálat kapacitása annyira lecsökkent, hogy nem jut elég idő és szakember az érintett gyermekekre. Bizonyos fejlesztésekre kizárólag gyógypedagógiai végzettséggel rendelkező fejlesztő tanár alkalmazható és sajnos, nincs kellő számban a terület igényeit kielégítő szakember.

Megkerestem intézményi fejlesztő pedagógusokat, hogy ők hogyan vélekednek az ellátottságról.

A korai fejlesztés első szakaszában a Dózsa György utcai bölcsőde szakemberei tevékenykednek nagy hatékonysággal, a pedagógiai szakszolgálat és az önkormányzat alkalmazásában álló fejlesztő pedagógusok személyében.

A 0 és 3 éves korban felismerhető fejlődési rendellenességeket igyekeznek elsősorban mozgásfejlesztéssel keresztül enyhíteni, a fejlődési ívet helyes irányba húzni, hogy a gyermek alkalmassá váljon az óvodai ellátórendszerbe kerülésre, egészséges fejlődési irányának elősegítése által.

Az óvodai nevelés során az intézmények saját szakemberei mellett lehetőség van a pedagógiai szakszolgálat igénybevételére is, a gyermekek speciális és intenzívebb fejlesztése érdekében.

A 0-6 éves kor közötti időszak korai fejlesztése magas minőségben valósul meg a városban.

A korábbi években az egyházi fenntartású özike csoport szegregált formában biztosította a speciális igényű fejlesztéseket. Ez a forma akkoriban kiszolgált az érintett szülők elvárásait, napjainkban azonban azt a tendenciát látjuk, hogy az SNI-s és ezen belül fogyatékos gyermekeket is felvállalják az oktatási intézmények és szakosodott gyógypedagógusok segítségével biztosítják az eredményes előmenetelüket. Ez az igény a szülők részéről generálódik.

Az óvodai elhelyezés során, a szülők szándéka szerint választhatnak gyermeküknek a Beszélj Velem alapítvány és a budaörsi óvodák között, az alapítványi választás esetében az önkormányzat külön támogatásban részesíti a családot.

A halmozott fogyatékos gyermekek korai fejlesztésére is nagy hangsúlyt fektetnek a gyógypedagógus szakemberek, viszont sajnos vannak olyan súlyos esetek, melyek kizárják az integrált oktatásba történő elhelyezésüket a bölcsődei időszakot követően. Több irányba javasolják továbbvinni őket fogyatékoság típusától függően.

A Bleyer Jakab Általános Iskola Árpád utcai tagozata foglalkozik a súlyosabb esetekkel, de az SNI-n belül is egyre több a súlyosabb diagnózisú gyermek (autizmus, ADHD). Mivel ezek tanulók egyre nagyobb arányban jelen vannak az integrált oktatásban, emiatt – meglátásom szerint – e területen a prevencióra érdemes nagyobb hangsúlyt fektetni.

Mivel a városvezetés a központi elvonások ellenére is fontosnak tartja a korábbi színvonalon teljesíteni feladat-ellátási kötelezettségeit, - még ha ez nagymértékben terheli is a költségvetést -, fontos, hogy a város akár saját erőből megoldja a szakemberhiány sürgető problémáját.

Összegezve: szerencsés lenne néhány gyógypedagógust felvennie a városnak a további igények kielégítésére, mert a jelenlegi humán erő nem tud nagyobb kapacitást a területre fordítani, de a színvonalas fejlesztő munka megalapozásához szükség lenne e terület bővítésére. Továbbá a városhatáron túli köznevelési intézetek költségvállalása is kisebb költségterhet jelenthetne, ha nem kellene városon kívüli óvodába hordani a speciális igényű gyermekeket. Nem beszélve a családok terhéről és a kisgyermekek életére gyakorolt hatásáról, ha közel van az óvoda, közel vannak, akikkel baráti kapcsolatokat tudnak építeni abban az érzékeny korban, amikor a kötődés más formáját kell megtanulniuk, hiszen egyre nagyobb jelentőséggel bír a kortárs csoport és az abba történő beilleszkedés készségének kialakulása.

Időskorúak:

A város kiemelt figyelmet fordít az időskorúakra, nyugdíjasokra, így pl. minden igényt kielégítő akadálymentesítéssel rendelkező újjépítésű intézmény került átadásra számukra. A Nyugdíjas Ház használatát teljes mértékig a városi nyugdíjas klubok döntési jogkörében hagyták, ezzel is biztosítva érdekeik védelmét és a tisztelet kifejezését irányukban. Aki aktív korában alkotóeleme volt a gazdaság és az ebből kifolyólagos jólét biztosításának, arról nyugdíjasként sem felejtkezik el a Város, intézkedésein keresztül tapintható a megbecsülés szándéka.

Megkeresés érkezett felém a nyugdíjasházba bejutást könnyítő intézkedéssel kapcsolatosan. A minden elvárásnak megfelelően akadálymentesített épület külső falára szeretnének a mozgáskorlátozott idős emberek egy bejutást biztonságosabbá tévő korlátot felszereltetni.

Ezt megelőzően az egészségház főbejáratához vezető rámpa és lépcső érintkezéséhez igényeltek szintén egy plusz korlátot. A város üzemeltetési osztály minden késlekedés nélkül kivitelezte a korlát beépítését.

További megkeresést kaptam a város fő útvonalán elhelyezendő padokra, ez nagyban megkönnyíthetné az idős és vagy mozgássérült személyek városban történő ügyintézését, aha meg tudnának pihenni közben a köztereken is.

A szemeteskukák nagyobb számú kihelyezését is fontosnak tartanak a városban.

Egészségkárosodással és fogyatékkal élő személyek:

Az alapellátási kötelezettségen felül a város olyan szakellátási formák finanszírozását is vállalta, melyek esetenként civil szervezeteken keresztül valósulnak meg.

Így támogatást élvez a Mozgáskorlátozottak Budaörsi Egyesülete, a Buláke és a Seneca Alapítvány is, és megállapodást kötött az önkormányzat a szenvedély betegek alacsonyküszöbű ellátásra a Katolikus Karitással is, valamint a hajléktalanokat a Máltai Szeretetszolgálat látja el. A Fészek Gyermekvédő Egyesület a átmeneti gyermekotthont tart fenn krízisbe került 0-18 éves korú gyerekek számára. Indokolt esetben édesanyákat is befogadhatnak.

Támogató szolgálat fenntartása nem kötelező települési szinten, ennek ellenére a város feladatának érzi annak működtetését, így a fel nem sorolt célcsoportok irányába is biztosítja a szükséges szolgáltatásokat.

A társadalmi, vagy vagyoni helyzetük miatt hátrányos helyzetűek, valamint családi állapotuk miatti hátránnyal küzdők:

Ellátásuk a helyi családsegítő és gyermekjóléti szolgálaton keresztül valósul meg. Az önkormányzati tervek szerint a két intézmény összevonásra kerül - földrajzi értelemben -, azaz új épületbe kerülne át. Az összevonásnak figyelembe kell venni az épület méretét, belső adottságait, elrendezését. Legyen külön helyiség az ügyfeleket fogadó és fejlesztő irodáknak, a szociális, valamint közösségi, csoportos foglalkozásra alkalmas tereknek és elkülönített

adományraktárnak is legyen hely az akadálymentesítés miatt. Vegye figyelembe a helyszín kiválasztása, hogy a város mely részén fordulnak meg az igénybe vevők. A család és gyermekvédelmi esetek koncentráltabban a kertvárosi részekre lokalizálódnak.

Az átszervezés stratégiájának biztosítania kell az intézmény feladatellátásának sértetlenségét és működésének gördülékenységét.

Konkrét eset kísérésében is részt vettem: szülői megkeresésre - a gyermek esetleges gondozásba vétele ügyében - több ízben egyeztettem a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat munkatársával és az édesanya kérésére elkísértem őt Tatabányára a gyermekjogi képviselővel történő megbeszélésre. A továbbiakban a GYEJO munkatársai kísérik figyelemmel a család

Másik egyéni megkeresésre is igyekeztem reagálni, gyermekelhelyezés tárgyában. Itt csupán mediátori és tanácsadói szerepet vállalhattam, inkább az ügymenet intézkedéseinek összefésülése és a további lépésekre való elhatározás támogatásának tárgyában.

Megkeresés érkezett még hátrányos helyzetű édesanyák részéről, hogy szeretnék gyermekeiket tehetséggondozással fejleszteni, de anyagi kereteik nem biztosítják a lehetőséget. A Baktér vezetője készségesen fogadta megkeresésemet, miszerint néhány gyermek számára térítésmentesen elérhetővé tegyenek foglalkozásokat. Jelenleg szerződéses formában fogadnak fiatal tehetségeket, akiknek érdeklődési és készség szerinti lehetőséget biztosítanak tevékenységeik által egyéni céljaik eléréséhez.

A Vöröskereszt és a Máltai Szeretetszolgálat jelenléte a városban további biztosíték a terület sérülékeny tagjai számára, valamint a szociális iroda szemlélete, mely szerint senkit nem lehet ellátás nélkül hagyni a városban.

Nemi, etnikai, vallási, nemzetiségi alapon történő hátrányos megkülönböztetésről nincs tudomásom. Női vezetőként sem tapasztaltam hátrányt, sőt városszerte is számtalan nő tölt be jelentős vezető pozíciót.

A városban, térségben élő nemzetiségi csoportok is képviselettel bírnak a kisebbségi önkormányzatok működésével. Kulturális programjaik integrálódtak a város életébe színesítik azt és egyfajta szemléletformáló hatású együttéléssé érték össze. Egyedül a cigány lakosságot nem érzékelem közösségként megjelenni a város nemzetiségei között.

2017-2018 összegzése:

Eddigi munkám során igyekeztem olyan kapcsolati hálót kialakítani, mely segítségemre volt abban, hogy naprakész lehessenek a város működésével, illetve működtetésével kapcsolatban.

Ennek érdekében rendszeresen részt vettem a Képviselő-testületi és bizottsági üléseken, valamint folytattam látogatásaimat a város intézményeiben információszerzés és kapcsolatépítés –elmélyítés céljából.

A bizottsági és testületi ülések alkalmával láthattam, hogy a város vezetése mennyire komolyan veszi a lakosság komfortérzetének biztosítását, annak ellenére, hogy a központosítás miatti elvonások és az önkormányzati normatíva drasztikus lecsökkentése kis híján ellehetetleníti azt. A korábbi feladat-ellátási kötelezettségeket igyekszik oly módon fenntartani, hogy a költségvetés nehézségei ne legyenek érezhetők a városi polgárok számára.

Budaörs város hiánytalanul eleget tesz az esélyegyenlőségi követelményeknek, de a központilag működtetett területek anomáliáiból fakadó hátrányokra helyi szinten kell válaszokat keresnünk. Ezért kezdeményeztem a Gyermekvédelmi Fórum létrehívását, mely arra hivatott, hogy gördülékenyebb esetkezelés valósuljon meg a budaörsi gyermekek és családok érdekében. Havi rendszerességgel zajlanak az ülések a terület szakembereinek részvételével.

A szószólói poszt létrehozásával, munkámmal kapcsolatban több alkalommal voltam a helyi média vendége: BVTV, Budaörsi Napló, Budaörsi Infó, és megjelentek a riportok az orgánumok és több helyi civil szervezet közösségi oldalain is.

Igyekszem további fórumokat teremteni a beszélgetésekre, a személyes kapcsolatok elmélyülésére. Fontosnak tartom a szervezetekkel való egyeztetést, akkor is, ha semmilyen akut probléma nincsen. Úgy gondolom, hogy a pozíció bizalmi alapon is el kell még mélyülnön, hogy egy biztonsági elem lehessen a sérülékeny csoportok számára, mintegy kézzelfogható hitelesítése annak, hogy komolyan veszi őket a városvezetés.

Emiatt a jövőbeni céljaim egyik fő pillérét képezi a Budaörsi Tanodával a kapcsolatfelvétel és az ottani szubkultúra felkarolása, melynek középpontjában a tehetséggondozás állna.

Nyíltan Regény